

28 kwietnia 2021 r.

U S T A W A

z dnia 2021 r.

o ochotniczej straży pożarnej

Doceniając szczególną postawę obywatelską ochotniczego pożarnictwa „Bogu na chwałę ludziom na pożytek” na przestrzeni dziejów naszej państwowości uchwała się niniejszą ustawę kierując się konstytucyjnym prawem do dobrowolnego zrzeszania się. Ochotnicza straż pożarna spełnia służebną rolę na rzecz społeczności lokalnej, wykonując swoje zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ochotnicza straż pożarna funkcjonuje jako stowarzyszenie regulowane ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2261).

2. Ochotnicze straże pożarne, w których utworzono jednostki ratowniczo-gaśnicze OSP, zwane dalej "JRG OSP", są jednostkami ochrony przeciwpożarowej.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) gotowości operacyjnej JRG OSP – należy przez to rozumieć uzyskanie zdolności operacyjnej z gwarancją organizacyjną i formalno-prawną zapewniającą możliwość zadysponowania do działań;
- 2) zdolności operacyjnej JRG OSP – rozumie się przez to spełnienie minimalnych wymagań do prowadzenia działań ratowniczych oraz do udziału w akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną.

Art. 3. 1. Do zadań ochotniczej straży pożarnej należy:

- 1) organizowanie przedsięwzięć służących krzewieniu sportu i kultury fizycznej pozwalających na rozwinięcie sprawności;
- 2) organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 3) upowszechnianie i wspieranie formy współdziałania między lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej;

- 4) propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961 i 1610);
- 5) udzielanie pomocy humanitarnej, w tym pomocy socjalnej;
- 6) powoływanie młodzieżowej drużyny pożarniczej;
- 7) integrowanie społeczności lokalnej.

2. Młodzieżowa drużyna pożarnicza, o której mowa w ust. 1 pkt 7, to wyodrębniony przez zarząd stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej zespół członków ochotniczej straży pożarnej w wieku od 12 do 18 lat powołany w celu zainteresowania młodzieży działalnością społeczną na rzecz ochrony przeciwpożarowej.

Art. 4. Do zadań ochotniczej straży pożarnej jako jednostki ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie działań ratowniczych oraz udział w akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną;
- 2) udział w działaniach i akcjach ratowniczych poza granicami kraju w pasie transgranicznym na podstawie umów międzyrządowych;
- 3) udział w alarmowaniu i ostrzeganiu ludności o zagrożeniach;
- 4) wykonywanie zadań na rzecz ochrony ludności;
- 5) wykonywanie medycznych działań ratowniczych;
- 6) udział w szkoleniach i ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną.

Art. 5. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 3 ochotnicza straż pożarna może organizować imprezy, jeżeli promują one wartości wynikające z tych zadań.

2. Za bezpieczeństwo imprez, o których mowa w ust. 1, odpowiada organizująca je ochotnicza straż pożarna, która jest obowiązana zapewnić bezpieczeństwo osobom na imprezie oraz porządek podczas trwania imprezy.

3. Imprezy, o których mowa w ust. 1, organizowane w miejscu innym niż nieruchomości pozostająca w posiadaniu ochotniczej straży pożarnej, wymagają zgody wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce organizacji imprezy.

4. Zgodę, o której mowa w ust. 3, wydaje się na wniosek ochotniczej straży pożarnej złożony co najmniej 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4 zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie ochotniczej straży pożarnej będącej organizatorem imprezy;
 - 2) rodzaj i nazwę imprezy;
 - 3) informację o miejscu oraz terminie rozpoczęcia i zakończenia imprezy;
 - 4) informację o przewidywanej liczbie uczestników imprezy;
 - 5) wskazanie osoby reprezentującej ochotniczą straż pożarną w sprawach bezpieczeństwa imprezy wraz z informacjami umożliwiającymi kontakt z tą osobą.
6. Przepisów ust. 3-5 nie stosuje się, jeżeli przepisy odrębne wymagają zezwolenia na organizację imprezy lub zawiadomienia właściwego organu.
7. Dochody z imprez, o których mowa w ust. 1, są przeznaczone na cele statutowe ochotniczej straży pożarnej.

Art. 6. 1. Sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, określone w statucie ochotniczej straży pożarnej, wymagają uzgodnienia z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej właściwym ze względu na teren działania danej OSP oraz zatwierdzenia przez właściwą radę gminy.

2. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1, winno zawierać zasady utrzymania zdolności i gotowości operacyjnej JRG OSP, w szczególności w zakresie realizacji art. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej.

Art. 7. 1. Kontrolę nad realizacją zadań wynikających z art. 4 i 6 sprawuje właściwy wojewoda.

2. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przy pomocy wskazanego zastępcy zapewnia nadzór i koordynację w zakresie współdziałania z ochotniczymi strażami pożarnymi.

Rozdział 2

Organizacja JRG OSP

Art. 8. 1. JRG OSP to część ochotniczej straży pożarnej wyodrębniona przez zarząd stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej spośród swoich członków, zwanych dalej "ratownikami OSP", na której czele stoi naczelnik lub dowódca, będący jednocześnie ratownikiem OSP.

2. JRG OSP działa w oparciu o regulamin organizacyjny, który opiniuje właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, ramowy wzór regulaminu JRG OSP biorąc pod uwagę konieczność ujednoczenia zasad ich organizacji.

Art. 9. 1. Ratownikiem OSP może być członek OSP, który ukończył 18 lat, a nie przekroczył 65 lat, posiadający aktualne ubezpieczenie, aktualne badania lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbył szkolenie podstawowe uprawniające do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych oraz szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. JRG OSP prowadzi wykaz ratowników OSP, który aktualizuje i przekazuje za pośrednictwem gminy właściwemu komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej.

3. JRG OSP są uprawnione do przetwarzania informacji, w tym przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 2016 r., s. 1 oraz L 127 z 2018 r., s. 2).

Art. 10. 1. Gmina, w ramach realizacji zadania własnego ochrony przeciwpożarowej zapewnia na rzecz ochotniczej straży pożarnej posiadającej JRG OSP w szczególności:

- 1) obiekty oraz tereny;
- 2) pojazdy i sprzęt specjalistyczny;
- 3) środki ochrony osobistej i umundurowanie;
- 4) sprzęt teleinformatyczny i środki alarmowania;
- 5) ubezpieczenie ratowników OSP;
- 6) badania lekarskie ratowników OSP stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;
- 7) przygotowanie JRG OSP do realizacji zadań ochrony ludności;
- 8) szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Gmina w realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, może korzystać ze wsparcia właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewody.

Art. 11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowania JRG OSP do prowadzenia działań ratowniczych oraz udziału w akcjach

ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną, a w szczególności:

- 1) minimalne wyposażenie JRG OSP w pojazdy gaśnicze i specjalne oraz sprzęt i środki techniczne, z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie;
 - 2) wymagania kwalifikacyjne i szkoleniowe w odniesieniu do wszystkich ratowników OSP;
 - 3) minimalne standardy zdolności operacyjnej;
 - 4) minimalne standardy gotowości operacyjnej;
 - 5) zasady wykonywania przez JRG OSP zadań na rzecz ochrony ludności;
 - 6) funkcje ratowników w JRG OSP
- w celu właściwego przygotowania JRG OSP do tych działań.

Rozdział 3

Świadczenia na rzecz ratowników ochotniczej straży pożarnej

Art. 12. 1. Pracodawca ma obowiązek zwolnić od świadczenia pracy ratownika OSP biorącego udział w działaniach i akcjach ratowniczych lub ćwiczeniach oraz wykonującego zadania na rzecz ochrony ludności, w tym obrony cywilnej.

2. Pracodawca lub ratownik OSP prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą może żądać od gminy rekompensaty za poniesione straty z tytułu nieobecności w pracy ratownika OSP z powodu wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1.

3. Gmina może występować do organów administracji publicznej o zwrot poniesionych kosztów, o których mowa w ust. 2.

Art. 13. 1. Ratownikowi OSP, który uczestnicząc w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną oraz medycznych działaniach ratowniczych, zabezpieczeniu obszaru chronionego jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, a także w działaniach związanych z ochroną ludności doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, zwanemu dalej „osobą poszkodowaną”, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 2) renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

2. Członkom rodziny osoby poszkodowanej, która zmarła wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej;
- 2) renta rodzinna;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

3. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, przysługują na zasadach określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

4. Renty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, przysługują osobom poszkodowanym będącym ratownikami OSP oraz członkom ich rodzin - na zasadach, w trybie i wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach.

5. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 oraz w ust. 2 pkt 3, na podstawie przepisów o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej, ustala i wypłaca właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

6. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 oraz w ust. 2 pkt 3, ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

7. Osobie poszkodowanej, której świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy lub służby albo ubezpieczenia społecznego lub majątkowego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez uprawnionego.

Art. 14. 1. Ratownikowi OSP, który uczestnicząc w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną oraz medycznych działaniach ratowniczych, zabezpieczeniu obszaru chronionego jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, szkoleniu organizowanym przez

Państwową Straż Pożarną lub gminę, a także w działaniach związanych z ochroną ludności doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia albo nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, przysługuje, na jego wniosek, rekompensata pieniężna, zwana dalej „rekompensatą”.

2. Rekompensata przysługuje za każdy dzień niezdolności do pracy w wysokości 1/30 minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207).

3. Rekompensatę, przysługującą ratownikowi OSP ustala i wypłaca właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

4. W przypadku gdy ratownikowi OSP przysługiwałaby rekompensata przyznana w wysokości wyższej niż otrzymane wynagrodzenie albo otrzymany zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, na jego wniosek, wypłaca się wyrównanie do wysokości rekompensaty. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Rekompensata wypłacana jest za okres niezdolności do pracy, lecz nie dłużej niż przez okres łącznego pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 870 i 2112).

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyznawania rekompensaty oraz wyrównania, o którym mowa w ust. 4, wzór wniosków o ustalenie prawa do rekompensaty i wyrównania oraz dokumenty stanowiące podstawę do ich ustalenia i wypłaty, kierując się koniecznością ujednoczenia procedur oraz zapewnienia sprawnej realizacji przyznawania rekompensaty oraz wyrównania, a także biorąc pod uwagę dokumenty zgromadzone w toku postępowania o odszkodowanie, o którym mowa w art. 13.

Art. 15. 1. Ratownik OSP, który uczestniczył w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną oraz medycznych działaniach ratowniczych, zabezpieczeniu obszaru chronionego jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, a także w działaniach związanych z ochroną ludności otrzymuje ekwiwalent pieniężny.

2. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej

„Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przed dniem ustalenia ekwiwalentu, za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym. Ekwiwalent jest wypłacany z budżetu gminy.

3. Ekwiwalent przysługuje również ratownikowi OSP za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie.

4. Ratownicy OSP, za czas nieobecności w pracy z przyczyn określonych w ust. 1, zachowują przewidziane w odrębnych przepisach uprawnienie do innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą.

5. W przypadku zbiegu świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 4, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy korzystniejsze.

6. Ratownik JRG OSP ma prawo do okresowych bezpłatnych badań lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

7. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb, sposób i zakres przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 6, biorąc pod uwagę specyfikę działań ratowniczych.

Art. 16. 1. Ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze, z tytułu wysługi lat w JRG OSP w wysokości 1/14 stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Uprawnienie do świadczenia, o którym mowa w ust 1, przysługuje ratownikowi OSP, który był co najmniej przez 25 lat czynnym członkiem JRG OSP.

3. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 wypłacane jest po osiągnięciu przez mężczyznę 65 roku życia oraz kobietę 60 roku życia.

4. Przez czynne członkostwo w OSP należy rozumieć członkostwo, podczas którego ubezpieczony ratownik OSP brał bezpośredni udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną.

5. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej właściwy dla siedziby OSP wydaje zaświadczenie o spełnieniu przez ratownika OSP wymogów, o których mowa w ust. 2 i 4, na podstawie potwierdzenia właściwego wójta, burmistrza, prezydenta miasta o spełnieniu wymagań.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zasady wypłacania świadczenia ratowniczego z zasobów Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA oraz wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 5.

Art. 17. Ratownicy OSP biorący udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną lub wykonujący inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową, ochroną ludności, korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 18. Ratownikowi OSP biorącemu udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną lub wykonującemu inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową, ochroną ludności, przysługuje prawo do środków ochrony osobistej i umundurowania, na zasadach określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 19. Wymagania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 29a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1123, 1610 i 2112), mają odpowiednie zastosowanie do ratowników OSP biorących udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych organizowanych i prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną.

Art. 20. 1. Ratownikowi OSP mogą przysługiwać uprawnienia o charakterze finansowym.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 mogą być przyznane przez:

- 1) instytucje podległe właściwym ministrom;
- 2) podmioty inne niż określone w pkt 1, na podstawie umowy, o której mowa w art. 21.

3. W przypadku przyznania ratownikom OSP uprawnień przez instytucje, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wykaz tych uprawnień oraz instytucji je przyznających jest niezwłocznie przekazywany ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Art. 21. Przyznanie ratownikom OSP uprawnień przez podmioty, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2, następuje na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

Art. 22. 1. Wykaz uprawnień oraz instytucji albo podmiotów, o których mowa w art. 20 ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych zamieszcza na stronie internetowej urzędu go obsługującego.

2. Wykaz jest aktualizowany każdorazowo w przypadku zmiany uprawnień lub instytucji albo podmiotów, które uprawnienia te przyznały.

Art. 23. 1. Ratownik OSP otrzymuje legitymację, w celach rejestracji i identyfikacji, a także korzystania z uprawnień, która zawiera następujące dane osobowe ratownika:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) fotografię wizerunkową;
- 3) numer legitymacji;
- 4) termin ważności legitymacji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady przyznawania legitymacji;
- 2) rodzaj i wzór legitymacji;
- 3) podmiot właściwy do wydawania legitymacji;
- 4) przypadki, w których legitymacja podlega zwrotowi, wymianie lub unieważnieniu;
- 5) tryb postępowania w przypadku utraty legitymacji

– mając na uwadze potrzebę zabezpieczenia legitymacji przed fałszerstwem, zapewnienie właściwej identyfikacji ratownika OSP oraz potrzebę zapewnienia jej właściwej ochrony.

Art. 24. 1. Ratownikowi OSP, który wzorowo wykonuje obowiązki, mogą być przyznane wyróżnienia:

- 1) odznaka „Świętego Floriana za zasługi dla społeczności lokalnej”;
- 2) przedstawienie do orderu lub odznaczenia na podstawie odrębnych ustaw.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się szczególnym charakterem wykonywanych zadań i warunkami ich wykonywania, określi, w drodze rozporządzenia, sposób nadawania odznaki „Świętego Floriana za zasługi dla społeczności lokalnej”, tryb przedstawiania wniosków o jej nadanie, wzór odznaki oraz tryb jej wręczenia i sposób noszenia.

Rozdział 4

Finansowanie OSP

Art. 25. 1. Koszty funkcjonowania OSP pokrywane są:

- 1) ze środków własnych stowarzyszenia OSP;
- 2) z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) z budżetu państwa;
- 4) z dochodów instytucji ubezpieczeniowych, ubezpieczających osoby prawne i fizyczne;
- 5) z budżetów pracodawców na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) ze środków pochodzących od osób fizycznych;

7) ze środków pochodzących ze zbiórek publicznych organizowanych przez stowarzyszenie OSP.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych corocznie określi, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych i ich podział na zapewnienie wyłącznie zdolności i gotowości operacyjnej JRG OSP oraz wykonywania zadań na rzecz ochrony ludności, a także zadań określonych w art. 3 ust. 1.

3. Środki, o których mowa w ust. 2, przekazywane są na podstawie wniosków złożonych przez OSP do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej za pośrednictwem komendantów Państwowej Straży Pożarnej właściwych ze względu na teren działania tej OSP.

4. Jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać OSP dodatkowe środki pieniężne również w formie dotacji.

Art. 26. 1. W przypadku braku na terenie gminy jednostki ochrony przeciwpożarowej, zobowiązana ona jest do zawarcia umowy z gminą sąsiednią, w której funkcjonuje taka jednostka, w celu właściwego dla tej gminy zabezpieczenia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

2. Właściwy organ gminy powiadamia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o zawarciu umowy, o której mowa ust. 1.

Art. 27. 1. Szkolenie pożarnicze ratowników OSP prowadzi Państwowa Straż Pożarna.

2. W szkolenie, o którym mowa w ust. 1 mogą być zaangażowani emerytowani funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej oraz inne osoby posiadające niezbędne kwalifikacje, w ramach środków pochodzących z budżetu państwa.

Art. 28. 1. Nieruchomości, środki transportu, urządzenia i sprzęt pozostający w posiadaniu OSP mogą być odpłatnie wykorzystywane do innych społecznie użytecznych celów określonych w statucie OSP, w zakresie ustalonym z właściwą gminą zobowiązaną do zapewnienia jej zdolności i gotowości operacyjnej JRG OSP.

2. Środki uzyskane z tytułu, o którym mowa w ust. 1, pozostają w dyspozycji Zarządu Stowarzyszenia OSP, z wyłącznym przeznaczeniem na rzecz JRG OSP.

Art. 29. 1. Inne zadania przekazane gminie, a realizowane przez OSP na rzecz społeczności lokalnej, finansowane są z budżetu państwa, jako zadania zlecone.

2. Limity wydatków, o których mowa w ust. 1, określone są przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Rozdział 5

Majątek ochotniczej straży pożarnej

Art. 30. 1. Ochotnicze straże pożarne zobowiązane są prowadzić ewidencję majątku.

2. W skład ewidencji, o której mowa w ust. 1 wchodzi:

- 1) ewidencja materiałowa;
- 2) ewidencja przedmiotów nietrwałych;
- 3) ewidencja środków trwałych;
- 4) ewidencja wyposażenia osobistego.

3. Osobą odpowiedzialną za dokonywanie wpisów w ewidencji jest członek Zarządu Stowarzyszenia OSP, któremu powierzono taką funkcję.

4. Zarząd Stowarzyszenia OSP może powierzyć ewidencjonowanie majątku OSP gminie, na podstawie umowy.

Art. 31. 1. W przypadku likwidacji Stowarzyszenia OSP lub likwidacji JRG OSP, stosuje się odpowiednio art. 38 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261).

2. Majątek, stanowiący wyposażenie przeznaczone na potrzeby prowadzonych działań ratowniczych, przechodzi na własność gminy, a po uzyskaniu opinii właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, przekazywany jest jednostce ochrony przeciwpożarowej zapewniającej utrzymanie właściwego zabezpieczenia operacyjnego mieszkańcom gminy.

Rozdział 6

Przepisy zmieniające

Art. 32. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961 i 1610) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 uchyla się pkt 4;
- 2) uchyla się art. 12;
- 3) uchyla się art. 14;
- 4) w art. 15 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) ochotnicza straż pożarna, w której utworzono jednostkę ratowniczo-gaśniczą OSP;"

- 5) uchyla się art. 19;
- 6) uchyla się art. 21;

7) w art. 26 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej, zwanemu dalej „osobą poszkodowaną”, który w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje:”;

8) uchyla się art. 26a;

9) w art. 27 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej biorący udział w działaniu ratowniczym lub wykonujący inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową;”;

10) uchyla się art. 28;

11) w art. 29 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, z wyłączeniem ochotniczych straży pożarnych, pokrywane są z:”;

12) w art. 32 uchyla się ust. 2 – 4;

13) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Budżet państwa uczestniczy w kosztach funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 2-5 i 8, jeżeli jednostki te działają w ramach krajowego systemu ratowniczego, o którym mowa w art. 42 ust. 1 ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej”;

14) uchyla się art. 33a;

15) uchyla się art. 34 – 38.

Art. 33. W ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 138) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 17b dodaje się art. 17c w brzmieniu:

„Art. 17c. Nagrodą za wybitne osiągnięcia w realizacji zadań wynikających z uczestnictwa w ochotniczych strażach pożarnych jest Krzyż Świętego Floriana.”.

2) w art. 31 dodaje się po ust. 7 ust. 8 w brzmieniu:

”8. Wnioski o nadanie Krzyża Świętego Floriana przedstawia Prezydentowi minister właściwy do spraw wewnętrznych.”.

Art. 34. W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171) w art. 3 w pkt 1 po wyrazach „z wyjątkiem imprez” dodaje się wyrazy „, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia ... o ochotniczej straży pożarnej (Dz. U. ...) oraz”

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 35. 1. Członkom ochotniczych straży pożarnych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, którzy ukończyli 65 lat w przypadku mężczyzn i 60 lat w przypadku kobiet, oraz przez co najmniej 25 lat brali bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, przysługuje świadczenie ratownicze, o którym mowa w art. 16.

2. Osobom, które ukończyły 65 lat w przypadku mężczyzn i 60 lat w przypadku kobiet, oraz przez co najmniej 25 lat spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) brały udział w działaniach ratowniczych;
- 2) były ratownikami OSP;

– przysługuje świadczenie ratownicze, o którym mowa w art. 16.

3. Potwierdzeniem bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, jest:

- 1) od 1 stycznia 2012 r. – dokumentacja prowadzona przez Państwową Straż Pożarną;
- 2) do 31 grudnia 2011 r. – pisemne oświadczenie trzech świadków.

4. Świadkiem nie może być:

- 1) małżonek, rodzeństwo, wstępny, zstępny lub powinowaty do drugiego stopnia wnioskodawcy;
- 2) osoba związana z wnioskodawcą tytułem przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 3) osoba pozostająca wobec wnioskodawcy w stosunku podrzędności służbowej;
- 4) skazana prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

5. Co najmniej jednym ze świadków jest osoba, która pełniła funkcje publiczne lub była zatrudniona w urzędzie obsługującym organ administracji samorządowej, w okresie, który ma potwierdzić bezpośredni udział w działaniach ratowniczych wnioskodawcy.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, podlega weryfikacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, co do jego wiarygodności, a następnie jest przekazywane do komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej w celu jego zatwierdzenia.

7. Oświadczenia składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego

oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. W celu weryfikacji oświadczenia organ może wezwać wnioskodawcę do przekazania dodatkowych dokumentów, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni.

9. Organ może odmówić potwierdzenia w przypadku uznania, iż oświadczenia świadków lub przekazane dodatkowe dokumenty nie są obiektywne lub w nienależyty sposób potwierdzają fakt bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych wnioskodawcy.

Art. 36. Ustawa wchodzi w życie...

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o ochotniczej straży pożarnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Maciej Wąsik sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Nowak, Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego e-mail: dariusz.nowak@mswia.gov.pl tel.: 22 601 52 07 fax.: 22 845 67 57</p>	<p>Data sporządzenia: 26.04.2021 r.</p> <p>Źródło: Prawo RP</p> <p>Nr w wykazie prac Rady Ministrów ...</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) jako jednostki ochrony przeciwpożarowej stanowią ponad 96 % ogólnej liczby jednostek ochrony przeciwpożarowej, będąc najliczniejszą grupą jednostek świadczących szeroko pojęte usługi (działania) ratownicze. Mimo swojej liczebności i wagi wykonywanych zadań, brak jest kompleksowych przepisów rangi ustawowej regulujących warunki materiałowe i osobowe, jakie jednostki te powinny spełniać, by uczestniczyć w działaniach ratowniczych. Szczególnie dotyczyć to powinno tych OSP, które wspierają obecnie Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy (docelowo Krajowy System Ratowniczy), będący najbardziej sprawnym i efektywnym systemem reagowania na zagrożenia. Zatem uczestnictwo OSP i ich aktywność w tym systemie wymagają podniesienia obowiązujących i rozproszonych regulacji do jednego aktu prawnego rangi ustawowej.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach reguluje co prawda sytuację prawną OSP będących stowarzyszeniem, które w znakomitej większości przypadków posiadają osobowość prawną, lecz przepisy te regulują tylko część zagadnień, takich jak: sposób powoływania stowarzyszenia, kwestie członkostwa, uchwalania statutu określającego jego cele i sposób ich realizacji, władze stowarzyszenia, ich kompetencje oraz tryb dokonywania ich wyboru i reorganizacji. Należy podkreślić, że członkowie stowarzyszenia ustalają we własnym zakresie cele jakie chcą realizować, przy czym muszą one zachować zgodność z obowiązującym prawem. Największym problemem są relacje OSP z gminami, które ustawowo mają obowiązek zapewniania „gotowości bojowej”, bez możliwości wpływu na sposoby ustalania tej gotowości. Z tego powodu niniejsza regulacja nakłada obowiązek uzgodnienia spraw z zakresu ochrony przeciwpożarowej z właściwym komendantem PSP, a także zatwierdzenia przez radę gminy. Zakres ten będzie dotyczył zdolności i gotowości operacyjnej jednostki ratowniczo-gaśniczej OSP. W przypadku, gdy na terenie gminy nie występują jednostki ochrony przeciwpożarowej, zobowiązana ona zostaje do zawarcia umowy z gminą sąsiednią, w której taka jednostka funkcjonuje. Każda gmina w kraju powinna posiadać uregulowane kwestie zabezpieczenia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Ważnym skutkiem wejścia w życie przepisów projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej jest kompleksowe określenie świadczeń dla ratowników OSP. Po raz pierwszy wprowadza się świadczenie dla ratowników OSP z 25 letnim stażem z tytułu czynnego członkostwa w OSP popartego udziałem w akcjach i działaniach ratowniczych. Ze względu na ważny interes społeczny i potrzebę uhonorowania działalności prowadzonej przez druhow na przestrzeni ostatnich dekad, za ich zaangażowanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnych, za bezinteresowną postawę w niesieniu pomocy osobom poszkodowanym, ochronę mienia oraz środowiska naturalnego, a także za wspieranie Państwowej Straży Pożarnej w akcjach ratowniczych, powyższe świadczenie obejmie wszystkich uprawnionych członków OSP. Ponadto projekt ustawy reguluje kwestie odszkodowań dla ratowników OSP, którzy uczestnicząc w akcji lub działaniu ratowniczym, medycznych działaniach ratowniczych, zabezpieczeniu obszaru chronionego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, a także w działaniach związanych z ochroną ludności doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu. Uregulowane zostały również kwestie odszkodowawcze dla członków rodziny w przypadku jego śmierci w trakcie wyżej opisanych czynności. Jednocześnie ratownik OSP, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia albo nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, będzie mógł wnioskować o rekompensatę pieniężną. Ponadto projekt ustawy reguluje kwestie rekompensat za poniesione straty z tytułu nieobecności w pracy ratownika OSP wykonującego zadania na rzecz ochrony ludności.

Każdy ratownik OSP, który uczestniczy w akcji lub działaniu ratowniczym, medycznych działaniach ratowniczych, zabezpieczeniu obszaru chronionego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, a także w działaniach związanych z pomocą humanitarną na rzecz lokalnej ludności, otrzymuje ekwiwalent pieniężny w wysokości ustalonej przez radę gminy w drodze uchwały, przy czym nie może on przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Ponadto projekt ustawy uwzględnia potrzebę zapewnienia ratownikom OSP ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych, co jest niezbędne w kontekście ich udziału w akcjach i działaniach ratowniczych, a także wykonywania innych zadań związanych z ochroną ludności, w tym ochroną przeciwpożarową.

KOSZT WDROŻENIA PROJEKTOWANEJ USTAWY

1) Świadczenie ratownicze w wysokości 1/14 stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę z tytułu wysługi 25 lat (czynnego członkostwa w OSP).

Do oceny skutków regulacji uwzględniono liczbę 27 218 członków OSP spośród 5247 jednostek. Po przeliczeniu na ogólną liczbę druhow oraz po przeanalizowaniu 10 lat wdrożenia założeń, dokonano ustaleń co do prawdopodobnych kwot świadczeń w skali kraju, co przedstawia poniższa tabela.

<i>Rok</i>	<i>Ilość ratowników OSP uprawnionych</i>	<i>Kwota roczna</i>
2022	17770	42 648 000 zł
2023	38240	91 776 000 zł
2024	38240	91 776 000 zł

2025	38240	91 776 000 zł
2026	38240	91 776 000 zł
2027	63990	153 576 000 zł
2028	63990	153 576 000 zł
2029	63990	153 576 000 zł
2030	63990	153 576 000 zł
2031	63990	153 576 000 zł
Razem:		1 177 632 000,00 zł

2) Odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu

<i>Średnia ilość ratowników OSP ulegająca corocznie wypadkowi</i>	<i>Średnia kwota odszkodowania</i>	<i>Szacunkowa kwota roczna jednorazowych odszkodowań</i>
760	3021 zł	2 295 960,00 zł

3) Zasiłki chorobowe i świadczenia rehabilitacyjne

- (średnia ilość ratowników OSP poszkodowanych corocznie w wypadkach lekkich) x (maksymalny okres przysługujący ratownikowi OSP do pobierania rekompensaty pieniężnej) x (stawka dzienna rekompensaty)

$$760 \times 7 \times 93 \text{ zł} = 494 760 \text{ zł}$$

- (średnia ilość ratowników OSP poszkodowanych corocznie w wypadkach ciężkich) x (maksymalny okres przysługujący ratownikowi OSP do pobierania zasiłku chorobowego) x (stawka dzienna rekompensaty)

$$8 \times 182 \times 93 \text{ zł} = 135 408 \text{ zł}$$

- (średnia ilość ratowników OSP poszkodowanych corocznie w wypadkach ciężkich) x (maksymalny okres przysługujący ratownikowi OSP do pobierania świadczenia rehabilitacyjnego) x (stawka dzienna rekompensaty)

$$8 \times 365 \times 93 \text{ zł} = 271 560 \text{ zł}$$

Łączna suma: **901 728 zł**

2. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Ludność zamieszkała lub przebywająca na terytorium RP	38 268 000	GUS, stan na 31 grudnia 2020 r.	pozytywne, poprawa organizacji zadań dotyczących ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i

			obrony cywilnej
Jednostki krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego (jednostki ratowniczo - gaśnicze, posterunki, szkolne jednostki ratowniczo - gaśnicze PSP, OSP, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej)	5502	KG PSP, stan na 31 grudnia 2020 r.	Pozytywny wpływ na współpracę przy realizacji zadań KSRG
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	1585 Zespołów Ratownictwa Medycznego	Prognozowana liczba jednostek, która będzie objęta obowiązkiem realizacji zadań ochrony ludności	Pozytywny wpływ na współpracę przy realizacji zadań KSRG
Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 ustawy o ochronie przeciwpożarowej niewłączone do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego	11 813 jednostek		Pozytywny wpływ na współpracę przy realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej
Podmioty realizujące zadania z zakresu ostrzegania i alarmowania ludności	Brak danych		Pozytywny wpływ na współpracę przy realizacji zadań w zakresie ostrzegania i alarmowania ludności
Wójtowie	2477	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.)	Pomoc finansowa i ułatwienia administracyjne
Starostowie/prezydenci miast na prawach powiatu	380	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.)	Pomoc finansowa i ułatwienia administracyjne
Marszałkowie Województw	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.)	Pomoc finansowa i ułatwienia administracyjne
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.)	

3. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy w ramach konsultacji zostanie przekazany:

- 1) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnemu;
- 2) Związkowi Gmin Wiejskich RP;
- 3) Zarządowi Głównemu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP;
- 4) Zarządowi Głównemu Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 5) Radzie do spraw Ratownictwa działającej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji.

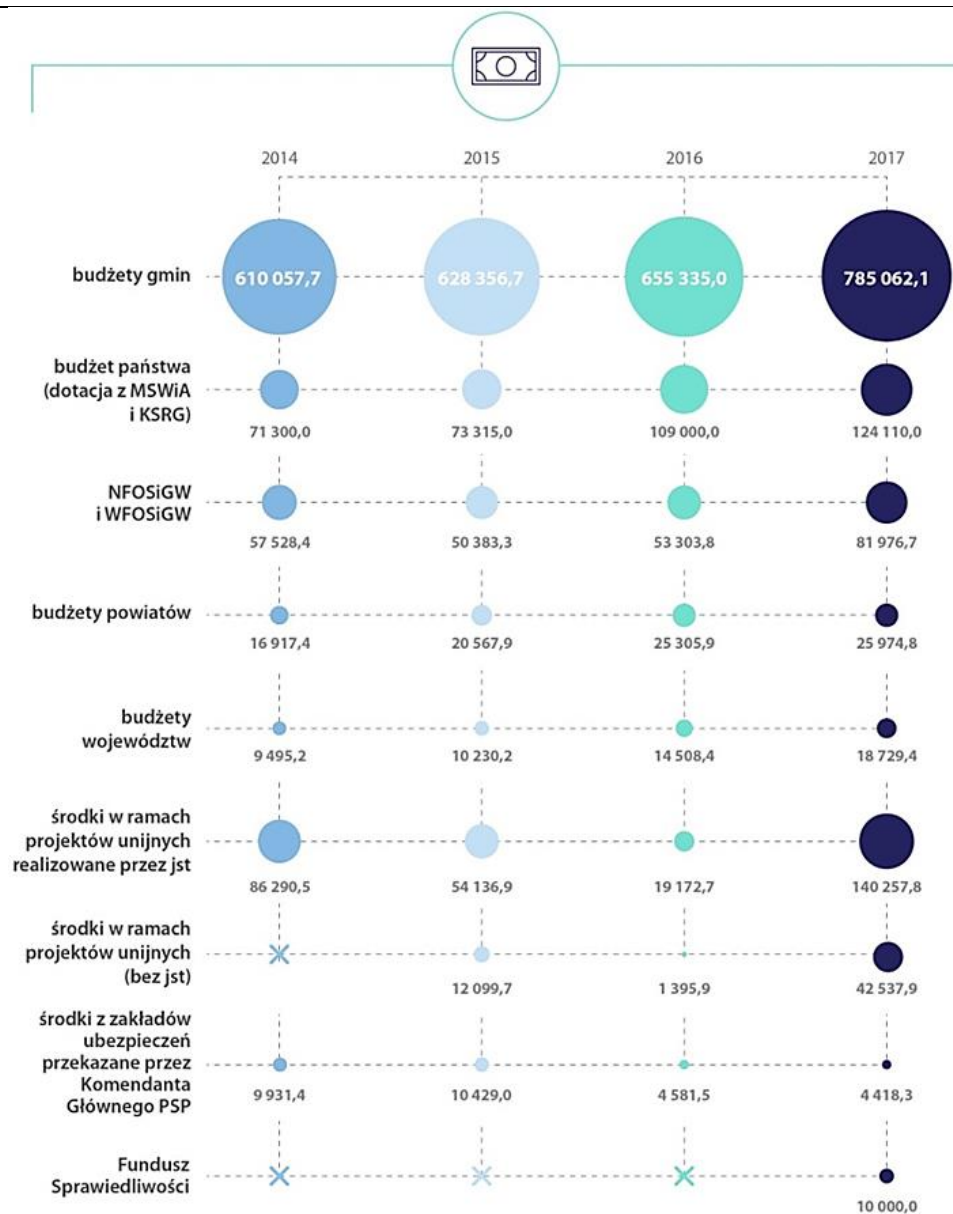
Projekt ustawy zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), był zamieszczony w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

4. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2021)	1 (2022)	2 (2023)	3 (2024)	4 (2025)	5 (2026)	6 (2027)	7 (2028)	8 (2029)	9 (2030)	10 (2031)	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	68,02 4	117,1 52	117,1 52	117,1 52	117,1 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	1431,3 92
budżet państwa	0	43,32 4	92,45 2	92,45 2	92,45 2	92,45 2	154,2 52	154,2 52	154,2 52	154,2 52	154,2 52	1184,3 92
JST	0	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7	247,0
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	68,02 4	117,1 52	117,1 52	117,1 52	117,1 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	178,9 52	1431,39 2
budżet państwa	0	43,32 4	92,45 2	92,45 2	92,45 2	92,45 2	154,2 52	154,2 52	154,2 52	154,2 52	154,2 52	1184,39 2
JST	0	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-24,7	-247,0
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Środki finansowe ujęte w budżecie państwa na lata 2022-2031
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W zakresie kwestii finansowych, które obejmuje OSR w pkt. 4 pn. „Wpływ na sektor finansów publicznych” skutki finansowe j.s.t. zostały wykazane m.in. w informacji o wynikach kontroli NIK pn. Finansowanie działalności Ochotniczych Straży Pożarnych (Nr ewid. 9/2019/P/18/093/LPO). Poniższy schemat przedstawia wysokość środków publicznych na finansowanie działalności ratowniczej jednostek OSP (w tys. zł). Działalność oraz funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych było wielokrotnie kontrolowane przez NIK. Z kontroli tych wynikały wnioski m.in. dla ustawodawcy, ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Zespół Komendanta Głównego PSP przystępując do przygotowania projektu do niniejszej ustawy wielokrotnie korzystał z tych opracowań oraz publikacji. Zatem istotą tego projektu w kwestii finansów publicznych są z jednej strony są relacje pomiędzy niezależnymi podmiotami (gmina- stowarzyszenie- PSP), a z drugiej strony udział poszczególnych budżetów w ponoszeniu wszelkich kosztów funkcjonowania konkretnej OSP.
--	--

Źródło: opracowanie własne NIK,
<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/bezpieczenstwo/osp-osp-nierowna.html>

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Czas w latach od wejścia w życie zmian		Skutki						Łącznie (0-10)
		0	1	2	3	5	10	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)	Ustawa spowoduje zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodzin, obywateli i gospodarstw domowych.
Niemierzalne	przedsiębiorstwa (dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
6. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:		
7. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na zwiększenie zatrudnienia w organach administracji rządowej i w podmiotach naukowych, a także w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z ochroną ludności w związku z nadaniem im nowych obowiązków.		
8. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Przewiduje się, że projektowana ustawa wprowadzi rozwiązania umożliwiające płynną realizację zadań z zakresu ochrony ludności.	
9. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2021 r.		
10. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ze względu na charakter regulacji nie przewiduje się ewaluacji projektu, ale jego wykonanie będzie cały czas monitorowane – z uwagi na konieczność zapewnienia skutecznego poziomu ochrony ludności.		
11. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Uzasadnienie do projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej

Ochotnicze Straże Pożarne stanowią ponad 96% ogólnej liczby jednostek ochrony przeciwpożarowej, będąc najliczniejszą grupą jednostek działających na rzecz społeczności lokalnych oraz wykonujących zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej przypisanych gminom.

Funkcjonowanie OSP jako stowarzyszenia ma wieloletnią tradycję sięgającą niemalże XVIII wieku. W przygotowanym projekcie proponuje się pozostawienie jej społecznego charakteru i swobody w wyborze formy organizacyjno-prawnej. Wszakże zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze i rozwój cywilizacyjny odciskają swe piętno także i na tej wielce zasłużonej organizacji. Do samodzielnego prowadzenia działań ratowniczych nie wystarczy sama, nawet najbardziej szlachetna „postawa”. Wymagany jest bardzo wysoki profesjonalizm, nie tylko osobowy, ale i sprzętowy. Mimo swojej liczebności i wagi wykonywanych zadań, brak jest kompleksowych przepisów rangi ustawowej regulujących warunki materiałowe i osobowe. Zatem uczestnictwo OSP w tych działaniach i ich dotychczasowa aktywność winna mieć odrębną regulację ustawową, na wzór m.in. innych stowarzyszeń realizujących działania ratownicze, jak chociażby GOPR, TOPR, czy podmioty uprawnione do wykonywania zadań ratownictwa wodnego.

Ustawa z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach reguluje sytuację prawną OSP będącego stowarzyszeniem, w znakomitej większości przypadków posiadającym osobowość prawną. Przepisy te regulują m.in. takie zagadnienia, jak: sposób powoływania stowarzyszenia, kwestie członkostwa, uchwalania statutu określającego jego cele i sposób ich realizacji, władze stowarzyszenia, ich kompetencje oraz tryb dokonywania ich wyboru, zagadnienia majątku oraz kwestie jego organizacji. Należy podkreślić, że członkowie stowarzyszenia ustalają we własnym zakresie cele jakie chcą realizować. Mogą one być różnorodne, ale przede wszystkim nie mogą być sprzeczne z obowiązującym prawem.

Największym problemem są obecnie relacje OSP z gminami, które ustawowo mają obowiązek zapewniania „gotowości bojowej”, bez możliwości wpływu na sposoby ustalania tej gotowości. Z tego powodu niniejsza regulacja nakłada obowiązek uzgodnienia spraw z zakresu

ochrony przeciwpożarowej z właściwym komendantem PSP, a także zatwierdzenia przez radę gminy. Zakres ten będzie dotyczył zdolności i gotowości operacyjnej jednostki ratowniczo-gaśniczej OSP.

W przypadku, gdy na terenie gminy nie występują jednostki ochrony przeciwpożarowej, zobowiązana ona zostanie do zawarcia umowy z gminą sąsiednią, w której taka jednostka funkcjonuje. Każda gmina w kraju powinna posiadać uregulowane kwestie zabezpieczenia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Ważnym skutkiem wejścia w życie ustawy o ochotniczej straży pożarnej jest kompleksowe określenie świadczeń dla ratowników OSP. Po raz pierwszy wprowadza się świadczenie dla ratowników OSP z 25 letnim stażem z tytułu czynnego członkostwa w OSP. Ze względu na ważny interes społeczny i potrzebę uhonorowania działalności prowadzonej przez druhowa na przestrzeni ostatnich dekad, za ich zaangażowanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnych, za bezinteresowną postawę w niesieniu pomocy osobom poszkodowanym, ochronę mienia oraz środowiska naturalnego, a także za wspieranie Państwowej Straży Pożarnej w akcjach ratowniczych, powyższe świadczenie obejmie wszystkich uprawnionych członków OSP. Ponadto ustawa reguluje kwestie odszkodowań dla ratowników OSP, którzy uczestnicząc w akcji lub działaniu ratowniczym, medycznych działaniach ratowniczych albo zabezpieczeniu obszaru chronionego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej. Uregulowane zostały również kwestie odszkodowawcze dla członków rodziny w przypadku jego śmierci w trakcie wyżej opisanych czynności. Jednocześnie ratownik OSP, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia albo nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, będzie mógł wnioskować o rekompensatę pieniężną. Ponadto ustawa reguluje kwestie rekompensat za poniesione straty z tytułu nieobecności w pracy ratownika OSP wykonującego zadania na rzecz ochrony ludności. Kwestie związane z odszkodowaniami i rekompensatami dla ratowników zostały w tej regulacji jasno i zdecydowanie określone.

Dodatkowo każdy ratownik OSP może otrzymać ekwiwalent pieniężny w wysokości ustalonej przez radę gminy w drodze uchwały, przy czym nie może on przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Ponadto ustawa uwzględnia potrzebę zapewnienia ratownikom OSP ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych, co jest niezbędne w kontekście ich udziału w akcjach i działaniach ratowniczych, a także wykonywania innych zadań związanych z ochroną ludności, w tym ochroną przeciwpożarową i obroną cywilną.

W rozdziale 1 określono m.in. dotychczasowy status OSP jako stowarzyszenia oraz jednostki ochrony przeciwpożarowej uprawnionej do prowadzenia samodzielnych działań ratowniczych. Dotychczas ustawodawca wyodrębnił tylko grupę członków OSP do udziału w działaniach ratowniczych w przedziale wiekowym od 18 do 65 lat, nie precyzując formy organizacyjnej sposobu prowadzenia tych działań. Zatem wprowadzono termin Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej OSP uprawnionej do prowadzenia tych działań. Umożliwi to porównywalność z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą PSP. Stowarzyszenie OSP będzie mogło realizować inne przedsięwzięcia określone w art. 4, w tym na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej. Będzie mogło również bardziej swobodnie angażować się w działalność integrującą lokalną społeczność m.in. przez organizowanie przedsięwzięć kulturalnych i sportowych. Wprowadzono słownik pojęć dotychczas nieuregulowanych, niemniej bardzo ważnych dla OSP będących stowarzyszeniami oraz jednostkami ochrony przeciwpożarowej. Uregulowano w ustawie konieczność zawarcia umowy pomiędzy konstytucyjnie niezależnymi podmiotami (gmina vs. OSP) działającymi na tym samym terenie. Zabezpieczono w ten sposób nie tylko ratowników OSP i ich społeczne zaangażowanie, ale również i przede wszystkim mieszkańców. Zadania nałożone na OSP, jak również ich organizacja wymaga właściwej pomocy ze strony administracji rządowej. Dlatego w tym rozdziale wprowadzono nowe stanowisko w Państwowej Straży Pożarnej, a mianowicie zastępcę komendanta wojewódzkiego, którego rolą będzie zapewnienie właściwego poziomu współdziałania w ścisłych relacjach ze stroną samorządową. Zadania dla nowo tworzonych zastępców komendantów będą również poszerzone o inne organizacje pozarządowe o charakterze ratowniczym oraz nowe zadania w dziedzinie ochrony ludności.

W rozdziale 2 określono dotychczas niewystępujące zadania i zakres uprawnień JRG OSP. Przypisano w art. 10 zadania gminy na rzecz OSP posiadającej JRG. Zawarto również delegację dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych, umożliwiającą w drodze rozporządzenia, przygotowanie JRG OSP do udziału w działaniach i akcjach ratowniczych, w tym zapewnienia zdolności i gotowości operacyjnej. Definicje dotyczące tego rozdziału, wyraźnie skonkretyzowały

zadania po stronie administracji rządowej (zdolności operacyjnej) i samorządowej (gotowości operacyjnej).

W rozdziale 3 uporządkowano przyznawanie świadczeń członkom ochotniczej straży pożarnej. W art. 15 zapisano możliwość wypłaty ekwiwalentu nie tylko za działania ratownicze, jak również np. za zabezpieczenie obszaru chronionego JRG PSP oraz prowadzenie działań humanitarnych na rzecz lokalnej ludności. Po raz pierwszy wprowadzono świadczenie ratownicze z tytułu wysługi lat przynależności do OSP. Należy zwrócić uwagę na fakt, że świadczenie to wypłacane byłoby z zasobów Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA. Oprócz świadczenia w formie dodatku emerytalnego, wprowadzono inne, możliwe świadczenia, które będą przyznawane na podstawie umów zawieranych ze spółkami Skarbu Państwa przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Wszystkie świadczenia będą możliwe do przyznania również na podstawie ważnej regulacji, dotąd niewprowadzonej, a mianowicie legitymacji ratownika OSP. Na wzór Państwowej Straży Pożarnej, wprowadzono w ustawie legitymację, która będzie bardzo ważnym elementem tożsamości ratowniczej drużyn, z uwagi na wykonywanie zadań chociażby ochrony ludności. Wszystkie kwestie świadczeń wprowadzono planując zaangażowanie i ścisły nadzór administracji rządowej, wprowadzając w ten sposób większą integrację obydwu środowisk.

W rozdziale 3 przewidziano ponadto możliwość nadania odznaki „Świętego Floriana za zasługi dla społeczności lokalnej”, nadając jej powszechny charakter. Dedykowana ona będzie wyłącznie ratownikom OSP. Przygotowano również przepisy zmieniające, w szczególności wynikające z ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Wprowadzono również (w rozdziale 7) zmiany w ustawie z dnia 16 października 1992 roku o orderach i odznaczeniach dające możliwość przyznawania Krzyża św. Floriana. Wnioski o nadanie tego Krzyża będzie przedstawiał Prezydentowi RP minister właściwy do spraw wewnętrznych.

W rozdziale 4 uporządkowano sprawy ponoszonych kosztów funkcjonowania OSP jako stowarzyszenia oraz JRG OSP jako jednostki ochrony przeciwpożarowej uprawnionej do prowadzenia samodzielnych działań ratowniczych. Przygotowane przepisy precyzują obowiązki i zadania występujące po stronie gminy, jak również po stronie innych jednostek samorządu terytorialnego, budżetu państwa, przedsiębiorców itp. W rozdziale tym doprecyzowano sprawy szkolenia członków OSP prowadzonego przez Państwową Straż Pożarną, a w szczególności komendy powiatowe/miejskie. W obecnym stanie prawnym, komendy te nie posiadały zasobów kadrowych do szkolenia oraz nie dysponowały odrębnymi środkami na zatrudnienie wykładowców lub

instruktorów, którymi mogliby być np. emerytowani funkcjonariusze PSP. Nie były również uregulowane sprawy odnoszące się do szkolenia ratowników OSP w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

W rozdziale 5 zobowiązano OSP do prowadzenia ewidencji własnego majątku, dając jednocześnie możliwość powierzenia prowadzenia tej ewidencji gminie, na podstawie odrębnej umowy. Wprowadzono również obowiązek akceptacji tych działań przez właściwego komendanta powiatowego/miejskiego PSP.

Nadmienić należy, że wejście w życie przepisów proponowanej ustawy z dniem 1 stycznia 2022 roku zapewni jej kompatybilność z przepisami ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej.

Ustawa ta po wejściu w życie znacząco podniesie rangę ochotniczych straży pożarnych oraz będzie stanowiła uhonorowanie wieloletniej i ofiarnej działalności na rzecz społeczności lokalnej, jak również wprowadzi materialne zadośćuczynienia za poniesione trudy związane z ich działalnością. W znaczący sposób ureguluje i uporządkuje istniejące relacje pomiędzy gminą a OSP jako stowarzyszeniem.